

Jørgen Jørgensen (Lejre): Det grundlovsforslag, som foreligger for rigsdagen, ændrer ikke de grundlæggende principper, som blev fastlagt, da folkestyret fødtes i Danmark i 1849. Som grundlovsændringen i 1915 var formet i junigrundlovens ånd, fører det nye forfatningsforslag på samme måde denne udvikling videre. Forfatningsforslaget er ikke et brud i udviklingen i dansk folkestyre, det er junigrundlovens tanker formet og tilpasset efter vor tids behov. Under arbejdet med de enkelte grundlovsparagraffer i forfatningskommissionen har vi gang på gang erkendt, hvor vidtskuende og fremsynede de mænd var, der skrev grundloven i 1849. Der lå i hver enkelt paragraf, hver enkelt linie principper, som havde rod i de høje idealer, demokratiet er udsprunget af. Føget og sikkert er det danske samfund bygget op på grundsætninger, som junigrundlovens bestemmelser indeholdt.

En grundlov skal angive de store retningslinier. Det bliver derefter lovgivningens og administrationens opgave at udfylde rammerne, så de tanker, principper og idealer, der ligger gemt i grundlovens korte og knappe ord, kan blive til virkelighed i samfundslivet.

Det er det, der er sket i de 100 år, vi har levet under en fri forfatning. Livskårene for den enkelte borger blev ændret, og de enkelte menneskers personlige udvikling fik langt rigere muligheder end før. Stille og umærkeligt er samfundet i disse 100 år under den fri forfatning formet efter den ånd og tankegang, som lå gemt i junigrundlovens ord. Og vi har oplevet, at da ansvaret for folkets ve og vel blev lagt ud til den enkelte borger, førte dette til en rejsning og højnelse af folket både kulturelt, økonomisk og socialt som ikke før set i vort lands historie.

De store befolkningsgrupper, bønderne og arbejderne, som, før vi fik en fri forfatning, var sløve og ligegyldige og uden interesse for folkets anliggender, er i denne tidsperiode forvandlet til ansvarsbevidste og interesserede borgere. En udvikling, der har været til gavn og til lykke for hele det danske folk. Det er denne udvikling, vi i vor

generation skal yde vort bidrag til at føre videre ved at kalde på nye kræfter i dansk folkeliv og samfundsliv.

Grundlovsforslaget, som det foreligger fra forfatningskommissionen, er naturligvis ikke i alle enkeltheder udtryk for, hvad hver enkelt kunne ønske, og opfylder heller ikke helt, hvad de enkelte politiske partier kunne ønske, men forslaget er udtryk for noget, som er mere betydningsfuldt. Det er udtryk for en enig og stærk vilje hos de politiske partier til at løse en stor og vigtig opgave, der kunne samle hele det danske folk. Der skal mere styrke til at bøje sig mod hinanden og søge opnået et saglig forsvarligt resultat, end der skal til at sige nej og vedblivende kredse om sine egne meninger og standpunkter.

Det er i nøje overensstemmelse med folkestyrets bærende synspunkter, at man taler sig tilrette om tingene og forhandler sig frem til et resultat. Det er denne demokratiets lov, der har været ledetråden for vort arbejde i forfatningskommissionen. Der har været mange farefulde skær at passere under sagens gang i kommissionen, og der har været tider under de mange forhandlinger, hvor det kunne se temmelig håbløst ud, men vanskelighederne blev ved fælles hjælp ryddet til side. Navnlig to områder af politisk karakter spærrede i lang tid vejen: spørgsmålet om valgretsaldere og spørgsmålet om et- eller tokammersystem. Det var i forfatningskommissionens underudvalg, som det ærede medlem hr. Holger Eriksen var formand for, at man fandt løsningen på disse to områder, en løsning, der kunne samle så godt som hele kommissionen med alle rigsdagens partier bag sig. Jeg finder anledning til i forbindelse med arbejdet i dette udvalg at nævne, at den højtærede indenrigsminister udførte et meget aktivt og nyttigt arbejde for at finde et grundlag, alle partier kunne samles om.

Efter denne stilling i forfatningskommissionen var vejen banet for grundlovssagens gennemførelse. Det vil jo ikke sige, at der ikke var flere stridsspørgsmål tilbage, også spørgsmål af meget betydelig rækkevidde, men disse mere sagligt betonedede problemer kunne naturligvis ikke hindre forfatnings-